

2 PODSTAWOWE WŁASNOŚCI MATERII

Zadanie 2.1

Odkryj relację pomiędzy (N_A , R i k_B), (F , N_A , i e), (u i N_A) oraz (n_0 i gazem doskonałym w warunkach normalnych):

stała Plancka	$h^* = 6.62606957 \cdot 10^{-34} \text{ J s}$
prędkość światła	$c^* = 299792458 \text{ m s}^{-1}$
ładunek elementarny	$e^* = 1.602176634 \cdot 10^{-19} \text{ C}$
jednostka masy atomowej ⁽¹⁾	$u = 1.660538921 \cdot 10^{-27} \text{ kg}^{(1)}$
stała Avogadro	$N_A^* = 6.02214076 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$
stała Boltzmanna	$k_B^* = 1.380649 \cdot 10^{-23} \text{ J K}^{-1}$
stała Faradaya	$F^* = 96485.33212... \text{ C mol}^{-1}$
stała gazowa	$R^* = 8.3144626... \text{ J mol}^{-1} \text{ K}^{-1}$
stała Loschmidta (273.15 K, 101.325 kPa)	$n_0^* = 2.68678011... \cdot 10^{25} \text{ m}^{-3}$

* oznacza wartość dokładną, zgodną z wprowadzonymi w 2019 r. zmianami w układzie SI.

⁽¹⁾ jednostka u zdefiniowana jest jako 1/12 masy atomu ^{12}C .

Zadanie 2.2

Zaznacz, które z podanych parametrów makroskopowych (lub ich funkcji) są w układzie jednorodnym w stanie równowagi termodynamicznej intensywne (zaznacz I), które są ekstensywne (zaznacz E) a które nie są ani intensywne ani ekstensywne (zaznacz 0).

ciśnienie p	objętość V	liczba moli n
masa M	liczba cząstek N	Mn
$\frac{N}{M}$	$\frac{pV}{nT}$	objętość właściwa = $\frac{V}{n}$
gęstość $\rho = \frac{M}{V}$	ρ^2	temperatura T
Mn^2	$\frac{V}{M}$	T^2

Zadanie 2.3

W izolowanym termicznie cylindrze znajduje się w stanie równowagi termodynamicznej lód i woda.

Zaznacz "1" zdania prawdziwe, "0" zdania fałszywe	
rozważany układ jest jednofazowy	
rozważany układ jest dwuskładnikowy	
rozważany układ ma 2 stopnie swobody	
lód ma temperaturę nieco niższą niż woda	
potencjał chemiczny cząsteczek H_2O w lodzie jest większy niż potencjał chemiczny cząsteczek H_2O w cieczy	

Zadanie 2.4

Udowodnij, że masa atomowa dowolnego pierwiastka jest równa masie molowej tegoż pierwiastka

Zadanie 2.5

Ile atomów siarki ($M = 32 \text{ g/mol}$) znajduje się w pyłku siarki o masie $m = 10^{-5} \text{ g}$? Jaka jest masa jednego atomu?

Zadanie 2.6

Masa molowa złota wynosi 197 g/mol . Ile moli złota zawiera próbka tego pierwiastka o masie $2,5 \text{ g}$? Ile atomów zawiera próbka?

Zadanie 2.7

Oblicz masę (w kilogramach) $7,5 \cdot 10^{24}$ atomów arsenu. Masa molowa arsenu wynosi $74,9 \text{ g/mol}$.

Zadanie 2.8

Masa molowa tlenu cząsteczkowego O_2 wynosi $0,032 \text{ kg/mol}$. Które ze stwierdzeń jest prawdziwe, a które fałszywe?

- a) W 1 molu O_2 znajduje się $3,01 \cdot 10^{23}$ atomów O
- b) W 1 molu O_2 znajduje się $3,01 \cdot 10^{23}$ cząsteczek O_2
- c) W 32 g O_2 znajduje się $6,02 \cdot 10^{23}$ atomów O
- d) W 32 g O_2 znajduje się $12,04 \cdot 10^{23}$ atomów O

Zadanie 2.9

Masa molowa azotu cząsteczkowego N_2 wynosi $0,028 \text{ kg/mol}$. Które ze stwierdzeń jest prawdziwe, a które fałszywe?

- a) W 1 molu N_2 znajduje się $3,01 \cdot 10^{23}$ atomów N
- b) W 14 g N_2 znajduje się $3,01 \cdot 10^{23}$ atomów N
- c) W 1 molu N_2 znajduje się $3,01 \cdot 10^{23}$ cząsteczek N_2
- d) W 28 g N_2 znajduje się $6,02 \cdot 10^{23}$ cząsteczek N_2

Zadanie 2.10

Która z próbek zawiera więcej cząsteczek: **a)** 1 g wody czy 1 g amoniaku NH_3 ; **b)** 3 g tlenu czy 3 g wodoru; **c)** 10 g H_2SO_4 czy 10 g H_3PO_4 ?

Zadanie 2.11

W czterech zbiornikach o tej samej pojemności, tej samej masie, w tych samych warunkach ciśnienia i temperatury, znajdują się cztery gazy: tlen, azot, amoniak i dwutlenek węgla. Który z tych zbiorników jest najlżejszy?

Zadanie 2.12

Ile cząsteczek tlenu znajduje się w 1 cm^3 powietrza w warunkach normalnych (0°C , 1013 hPa)?

Zadanie 2.13

Oblicz, jaką liczbę moli stanowi: **a)** $67,2 \text{ dm}^3$ wodoru; **b)** $5,6 \text{ dm}^3$ metanu (CH_4); **c)** $11,2 \text{ dm}^3$ dwutlenku siarki. Wszystkie substancje były odmierzane w warunkach normalnych.

Zadanie 2.14

W jakiej objętości tlenu jest tyle samo cząsteczek co w 1 cm^3 wodoru (w tych samych warunkach ciśnienia i temperatury)?

Zadanie 2.15

Ustal wzór rzeczywisty glukozy wiedząc że stosunek masowy pierwiastków wynosi $\text{C}:\text{H}:\text{O} = 6:1:8$, a masa jednego mola glukozy wynosi 180 g.

Zadanie 2.16

Pierwiastki A i B tworzą związek typu A_3B_4 o masie molowej 296 g/mol, zawierający 56,8% pierwiastka A. Jaki to związek?

Zadanie 2.17

Przypuśćmy, że 1 mol izotopu promieniotwórczego strontu, którego masa wynosi 88 g, został równomiernie rozproszony po całej powierzchni kuli ziemskiej. Oblicz, ile atomów tego pierwiastka znalazłoby się na 1 cm^2 ? Promień Ziemi $R_Z = 6370\text{ km}$.

Zadanie 2.18

Wyobraź sobie, że cząsteczki znajdujące się w 1 g wody zostały równomiernie rozłożone na powierzchni Ziemi. Ile cząsteczek znalazłoby się na powierzchni 1 cm^2 ? Promień Ziemi $R_Z = 6370\text{ km}$.

Zadanie 2.19

Do jeziora o powierzchni $S = 20\text{ km}^2$ i średniej głębokości $h = 10\text{ m}$ wrzucono mały kryształek soli o masie $m = 0,01\text{ g}$. Przyjmując, że sól rozpuściła się równomiernie w wodzie, oblicz, ile cząsteczek soli (NaCl) znajduje się w naporstku wody o objętości $V_l = 2\text{ cm}^3$ zaczerpniętej z jeziora. Przyjmij, że masa molowa NaCl wynosi 58 g/mol.

Zadanie 2.20

Ile wynosi ciężar bryłki żelaza o objętości 200 cm^3 ? Gęstość żelaza wynosi 7800 kg/m^3 .

Zadanie 2.21

Masa Saturna wynosi $M_S = 5,64 \cdot 10^{26}\text{ kg}$, a jego promień $R_S = 6 \cdot 10^7\text{ m}$. Gdyby planeta ta została umieszczona na powierzchni hipotetycznego oceanu wodnego (gęstość $998,2\text{ kg/m}^3$) unosiłaby się na jego powierzchni czy zatonałaby?

Zadanie 2.22

Na płaskiej powierzchni postawiono sześcienny pojemnik o objętości 10 l, całkowicie wypełniony pewną substancją. Pojemnik wywiera na powierzchnię Ziemi ciśnienie 3 Pa. Ile wynosi gęstość substancji?

Zadanie 2.23

Policzyć koncentrację cząsteczek gazu doskonałego w warunkach normalnych.

Zadanie 2.24

Policzyć koncentrację cząsteczek CO_2 (gaz rzeczywisty) w punkcie krytycznym, dla którego $p = 74 \cdot 10^5\text{ N/m}^2$, $T = 304,2\text{ K}$.

Zadanie 2.25

Wyznaczyć koncentrację cząsteczek wody w warunkach normalnych. Masa molowa 18 g/mol, gęstość $\rho = 10^3 \text{ kg/m}^3$.

Zadanie 2.26

Policzyć koncentrację atomów Fe w warunkach normalnych. Gęstość żelaza 7,87 g/cm³, masa molowa 55,847 g/mol.

Zadanie 2.27

Ile wynosi (szacunkowo) średnia odległość między cząsteczkami wody? Masa molowa wody 18 g/mol a gęstość $\rho = 10^3 \text{ kg/m}^3$. Założyć, że cząsteczki wody są równomiernie rozłożone w przestrzeni.

Zadanie 2.28

Ile wynosi (szacunkowo) średnia odległość między cząsteczkami:

- a) wody (masa molowa 18 g/mol, gęstość 10^3 kg/m^3)
- b) pary wodnej traktowanej jako gaz doskonały

Zadanie 2.29

Gęstość aluminium wynosi 2,699 g/m³, a jego masa atomowa jest równa 26,97 u.

- a) Ile moli zawiera 1 m³ stałego aluminium?
- b) Ile atomów zawiera 1 m³ stałego aluminium?
- c) Oszacować ciężar pojedynczego atomu Al.